

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού

Τα απίθανα μολύβια

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Ευάγγελος Ιντζίδης, Εκπαιδευτικός Αθανάσιος Παπαδόπουλος, Εκπαιδευτικός Αριστοτέλης Σιούτης, Εκπαιδευτικός Αικατερίνη Τικτοπούλου, Εκπαιδευτικός
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	Αθανάσιος Τριλιανός, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Μαρία Καπετανίδου, Σχολική Σύμβουλος Μιχαήλ Αργύρης, Εκπαιδευτικός
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	Χρήστος Δήμος, Σκιτσογράφος-Εικονογράφος
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	Βουβονίκος Βασίλειος, Φιλόλογος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	Σταθοπούλου Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:

«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο:

«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΜΑΚΕΤΑΣ,
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

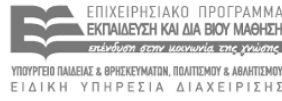
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ,

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ / Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ευάγγελος Ιντζίδης Αθανάσιος Παπαδόπουλος Αριστοτέλης Σιούτης Αικατερίνη Τικτοπούλου

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού

Τα απίθανα μολύβια

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Περιεχόμενα

Ήτανε μια φορά...

1. Τα ταξίδια του παππού μου.....	8
2. Τα ταξίδια του παππού μου (συνέχεια).....	11
3. Μια αληθινή ιστορία.....	15
4. Στο νησί του Αιόλου.....	19
5. Γεια σου χαρά σου Βενετιά.....	23
Λεξιλόγιο.....	26

Του κόσμου το ψωμί

1. Το πιο γλυκό ψωμί.....	28
2. Το πιο γλυκό ψωμί (συνέχεια).....	32
3. Ψωμί.....	37
4. Καλή όρεξη!.....	40
5. Ο Καραγκιόζης φούρναρης.....	44
Λεξιλόγιο.....	48

Όλοι μια αγκαλιά

1. Του κόσμου τα παιδιά.....	50
2. Βοηθάμε να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας.....	53
3. Η πτήση των γερανών.....	56
4. Ένα παιδί γράφει στον Θεό.....	60
5. Λεξιλόγιο.....	62

Γιορτή και ξενοιασιά

1. Πάσχα, Κυρίου Πάσχα!.....	64
2. Ο Μάνς με τα στεφάνια.....	66
3. Το καλοκαίρι.....	68

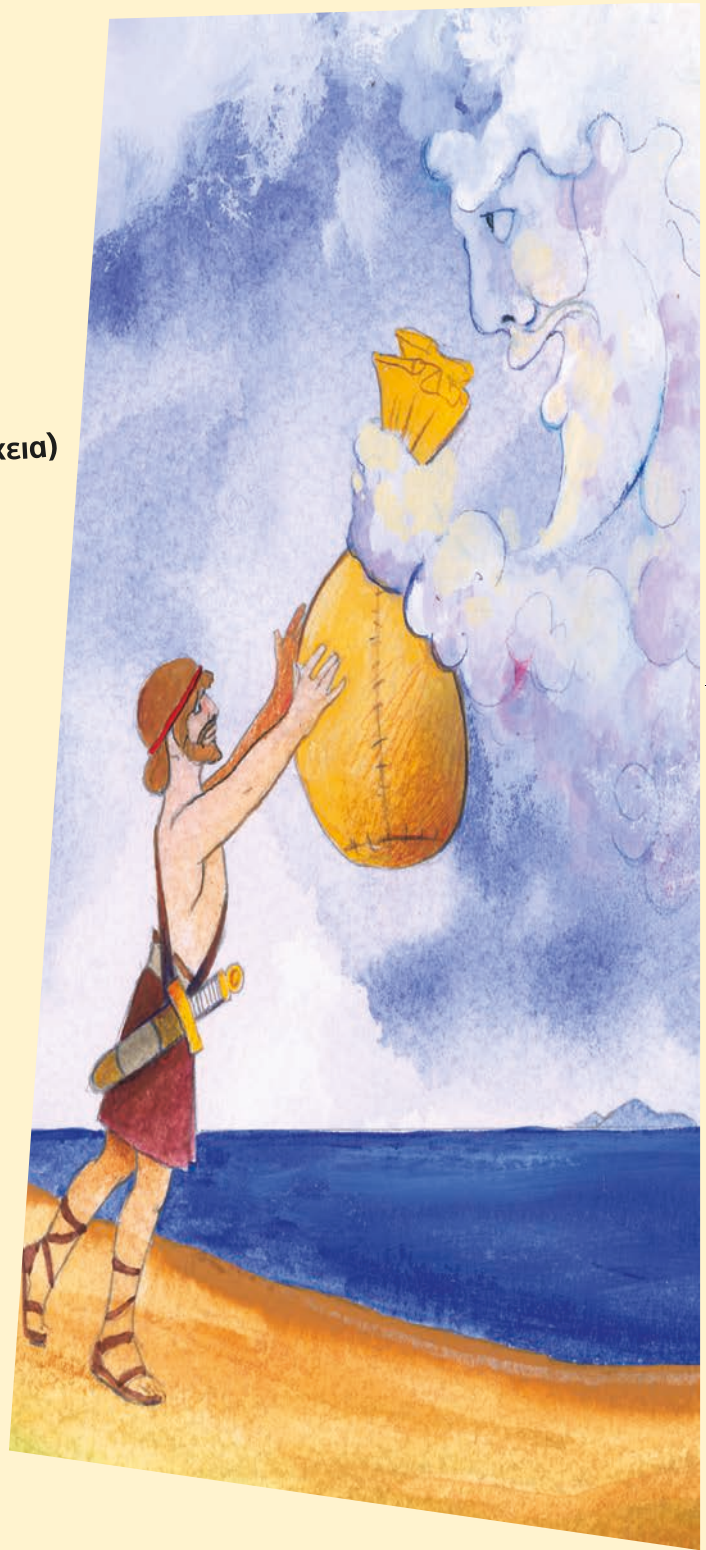
Η γραμματική μου.....	70
-----------------------	----

Ήτανε μια φορά...

- 1 Τα ταξίδια του παππού μου
- 2 Τα ταξίδια του παππού μου (συνέχεια)
- 3 Μια αληθινή ιστορία
- 4 Στο νησί του Αιόλου
- 5 Γεια σου χαρά σου Βενετιά

Γνωρίζουμε τον φανταστικό κόσμο των παραμυθιών, ακολουθούμε τα βήματα του Οδυσσέα, αρμενίζουμε στη Μεσόγειο θάλασσα. Από τη γη ως τη σελήνη τα ταξίδια είναι μια θαυμάσια περιπέτεια.

Τα ταξίδια του παππού μου

Και τι δε μου έλεγε εμένα ο παππούλης μου όταν ήμουνα μικρός. Ώρες ολόκληρες έλεγε, έλεγε, κι εγώ δε χόρταινα να τον ακούω. Για χώρες μακρινές, για μέρη άγνωστα κι αλαργινά*, που δεν τα βάνει ο νους του ανθρώπου. Για της θάλασσας τον αφαλό, που καταπίνει τα καράβια, και για τη χώρα των Σκυλοκέφαλων, κι ακόμα για τη Γοργόνα, την αδελφή του Μεγαλέξαντρου, και γι' άλλα τέτοια φοβερά και τρομερά που κρύβει τούτη η πλάση.

- Αλήθεια, παππού; τον ρωτούσα.

- Αλήθεια, ψυχή μου, απαντούσε εκείνος.

Βασιλοπούλες όμορφες περίμεναν μέσα σε πλουμιστά παλάτια το ραφτόπουλό τους, κι εγώ δεν έβλεπα την ώρα να μεγαλώσω λίγο και να φύγω απ' το χωριό, να βγω στον κόσμο, να πάω στην Πόλη* και στην Αγια-Σοφιά. Δεν άργησε να 'ρθει αυτή η ώρα. Η μάνα μου ετοίμασε το μπογαλάκι* μου και μ' έστειλε στην Πόλη, σ' έναν ράφτη σπουδαίο και τρανό.

- Να πας να μάθεις την τέχνη, να γίνεις ραφτόπουλο, να βγάζεις το ψωμί σου. Έτσι μου είπε.

Πήγα, λοιπόν, κι εγώ στην Πόλη κι είδα την Αγια-Σοφιά, κι είδα τον Βόσπορο, και θαμπώθηκα απ' την ομορφιά. Όμως, η δουλειά στο ραφτάδικο ήτανε σκληρή και το αφεντικό δε χωράτευε*. Είχε και μια πήχη*, κι άμα τεμπέλιαζε κανένα από τα ραφτόπουλα, μ' αυτή μας βάραγε για να στρωθούμε στη δουλειά. Κι όσο για βασιλοπούλες, που έλεγε ο παππούς, αυτές δεν τις είδα πουθενά!

- Αχ, παππούλη, έλεγα μέσα μου, αναστενάζοντας, με τη μέση μου πιασμένη απ' το ράψιμο. Πότε θα 'ρθει κι εμένα η βασιλοπούλα μου, να φύγουμε απ' το ραφτάδικο, να πάμε να χτίσουμε το παλάτι μας και στο τέλος να ζούνε αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα!

(συνεχίζεται) Γεώργιος Βιζυηνός

* **αλαργινά:** απομακρυσμένα

* **Πόλη:** Κωνσταντινούπολη

* **μπογαλάκι:** δέμα με ρούχα και πράγματα, τυλιγμένα με ένα κομμάτι ύφασμα

* **χωράτευε:** αστειευόταν

* **πήχη:** λεπτή ξύλινη σανίδα που χρησιμοποιείται σαν μέτρο

Ξεκλειδώνω το κείμενο

- 1 Αρίθμησε τις παραγράφους του κειμένου.
- 2 Αντιστοίχισε το κύριο νόημα με τον τίτλο κάθε παραγράφου.

	Κύριο νόημα	Τίτλος
1η παράγραφος	Όταν ήμουνα μικρός, ο παππούς μου έλεγε ιστορίες για άγνωστα μέρη.	Η αναχώρηση
2η παράγραφος	Μόλις μεγάλωσα η μητέρα μου με έστειλε στην Πόλη για να γίνω ραφτόπουλο.	Η σκληρή δουλειά
3η παράγραφος	Η δουλειά στο ραφτάδικο ήταν σκληρή και το αφεντικό αυστηρό.	Οι ιστορίες του παππού

- 3 Τι περιμένει ότι θα συναντήσει ο εγγονός στην Πόλη και τι συμβαίνει τελικά;

Παίζω με τις λέξεις

- 4 Ο Συμπλήρωσε τις φράσεις του κειμένου.

Ώρες ολόκληρες έλεγε, έλεγε, κι εγώ δε χόρταινα.....
 Ο αφαλός της που καταπίνει
 Να πας να μάθεις την τέχνη, να γίνεις ραφτόπουλο, να βγάζεις
 Αχ, παππούλη, έλεγα μέσα μου, αναστενάζοντας, με τη μέση μου.....
 απ' το ράψιμο.

- 5 Κύκλωσε τις μεταφορικές εκφράσεις που υπάρχουν στην προηγούμενη άσκηση και εξήγησέ τες στην τάξη.

- 6 Ψάξε στο κείμενο για λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «ράβω». Πρόσθεσε και άλλες λέξεις που μπορείς να θυμηθείς ή να βρεις στο λεξικό σου.

Ράβω

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τράφω σωστά

- 7 Γράψε τα λόγια που είπε η μάνα στον γιο της λίγο πριν αυτός φύγει για την Πόλη.

.....

.....

.....

Η αφήγηση του παππού συνεχίζεται

- 8 Συμπλήρωσε τα κενά στα ρήματα με (αβ) ή (αυ) και βάλε τόνο όπου χρειάζεται.

«Μια και δυο, ρ__ω τον θησαυρό του δράκου μέσα σε ένα σακί, σκ__ω βαθιά και τον θ__ω κάτω από το δέντρο της αυλής. Αν__ω το τζάκι, αναπ__ομαι και σε λίγο π__ω να θυμάμαι τις δύσκολες στιγμές που πέρασα...»

Τα ταξίδια του παππού μου (συνέχεια)

Μια μέρα ήρθε ο Θύμιος, ο υπηρέτης του παππού, και με γύρευε. Ο παππούς ήτανε, λέει, άρρωστος βαριά και ζητούσε να με δει. [...]

- Ήρθες, ψυχή μου; φώναξε ο παππούς μόλις με είδε.

Ο παππούλης μου ήταν καλά! Η χαρά μου δε λεγόταν! Αγκαλιαστήκαμε και φιληθήκαμε ώρα πολλή, κι εγώ άρχισα να του λέω για την Πόλη και για τα καλά της, για τα καράβια που έπλεαν στον Βόσπορο, για την Προποντίδα και την Αγια-Σοφιά.

Εκείνος όμως με έκοψε και μου είπε:

- Άσ' τα αυτά! Πέρασες απ' τη χώρα που ψήνει ο ήλιος το ψωμί; Και είδες τους Σκυλοκέφαλους;

- Όχι, παππού, δεν τους είδα. [...]

- Πέρασες, τότε, απ' της θάλασσας τον αφαλό, εκεί που το νερό γυρίζει γύρω-γύρω και καταπίνει τα καράβια;

- Όχι παππού, δεν πέρασα.

- Ωχ, ψυχή μου! Δεν είδες τίποτε λοιπόν! [...]

- Να δεις, παππού, τι μεγάλη που είναι η Πόλη! Και τι πολλοί άνθρωποι που είναι εκεί και...

- Άσ' τα αυτά! με διέκοψε ο παππούς. Είδες τον τόπο που είναι οι άνθρωποι οι μαρμαρωμένοι;

- Όχι, παππού! Δεν τον είδα!

- Αχ, ψυχή μου! Τίποτα δεν είδες στη ζωή σου, τίποτα!

Εγώ τον άκουγα και στεναχωριόμουν που δεν ήθελε να με ακούσει κι όλο έλεγε και μου ξανάλεγε: «Άσ' τα αυτά, άσ' τα αυτά!». Όμως καμάρωνα κιόλας, που είχα έναν παππού τόσο ταξιδεμένο.

- Πολλά ταξίδια θα έκανες στη ζωή σου, παππού! του είπα.
- Ποιος, εγώ; είπε ξαφνιασμένος ο παππούς, που δεν περίμενε την ερώτηση. Εγώ όχι, ψυχή μου, συνέχισε μετά, η γιαγιά σου, η Χρυσή, αυτή έκανε τα ταξίδια! [...]
- Και στη χώρα που ψήνει ο ήλιος το ψωμί, πότε πήγες, παππού; τον ρώτησα εγώ, απογοητευμένος.
- Ω! είπε τότε εκείνος. Αυτού, ψυχή μου, δεν επήγα, με τ' αφηγήθηκε η γιαγιά μου, όταν ήμουν μικρός.
- Και στη Γοργόνα, την αδελφή του Μεγαλέξαντρου, και στη χώρα των Σκυλοκέφαλων, ούτε κι εκεί επήγες;
- Όχι, ψυχή μου! Δεν τους είδα τους Σκυλοκέφαλους. Η γιαγιά μου με τ' αφηγήθηκε, η γιαγιά μου.
- Κι οι βασιλοπούλες, παππού; Αυτές που ερωτεύονται τα ραφτόπουλα κι από τον έρωτά τους αρρωσταίνουν, και τρέχει ο μπαμπάς τους ο βασιλιάς και τα παρακαλεί;
- Αχ, ψυχή μου! κι αυτό η γιαγιά μου με τ' αφηγήθηκε. Μα θαρρώ πως μήτε κείνη το είδε με τα μάτια της!

Γεώργιος Βιζυηνός, *Το μόνο ταξίδι της ζωής του*,
διασκευή: Κώστας Πούλος, εκδ. Παπαδόπουλος

Ξεκλειδώνω το κείμενο

- 1 Γράψε έναν ταιριαστό τίτλο για τη συνέχεια της ιστορίας που μόλις διάβασες.

.....

- 2 Το ραφτόπουλο έχει ακούσει πολλές ιστορίες από τον παππού του. Βάλε τίτλους σε αυτές τις ιστορίες:

Η χώρα που ψήνει ο ήλιος το ψωμί

.....

.....

.....

.....

.....

Παρατηρώ και μαθαίνω

ώρα **πολλή**, **πολλοί** άνθρωποι, **πολλά** ταξίδια

Συμπλήρωσε τον πίνακα κλίσης του επιθέτου: **ο πολύς, η πολλή, το πολύ**

»» Ενικός αριθμός

Ον.	ο πολύς θόρυβος	η πολλή βροχή	το πολύ χρώμα
Γεν.	του πολύ / πολλού	της πολλής	του πολύ / πολλού
Αιτιατ.	τον πολύ	την πολλή	το πολύ
Κλητ.	-	-	-

»» Πληθυντικός αριθμός

Ον.	οι πολλοί	οι πολλές	τα πολλά
Γεν.	των πολλών	των πολλών	των πολλών
Αιτιατ.	τους πολλούς θορύβους	τις πολλές	τα πολλά
Κλητ.	-	-	-

Με ένα ή δύο **λ**, με **η** ή **υ**;

Πρόσεξε την ορθογραφία του επιθέτου στον πίνακα κλίσης και συμπλήρωσε το συμπέρασμα:

Το επίθετο **ο πολύς, η πολλή, το πολύ** γράφεται με ένα **λ** και **υ** στο.....
και.....γένος του.....αριθμού.

Παίζω με τις λέξεις

- 3 Συμβουλέψου το λεξικό σου και γράψε λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «ταξίδι». Πρόσθεσε και άλλες λέξεις που μπορείς να θυμηθείς.

ταξίδι

.....

.....

.....

.....

.....

Πώς ήταν το ταξίδι σου;

- 4 Ένα ταξίδι μπορεί να είναι... ευχάριστο, σύντομο, βαρετό, περιπετειώδες. Πώς αλλιώς μπορείς να χαρακτηρίσεις ένα ταξίδι; Γράψε και δικά σου επίθετα:
-

- 5 Ποια επίθετα θα ταίριαζαν στα παρακάτω ταξίδια;

Ονειρεύτηκα πως ταξίδεψα στον Άρη με ένα διαστημόπλοιο.
Ήταν ένα ταξίδι

Ταξιδεύαμε είκοσι ώρες με το αεροπλάνο για την Αυστραλία.
Ήταν ένα ταξίδι

Επιστρέψαμε από την Κρήτη με ένα πολυτελέστατο πλοίο.
Το ταξίδι μας ήταν

Γράφω σωστά

- 6 Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν από το απόσπασμα της ιστορίας.

Όμως καμάρωνα κιόλας, που έναν παππού τόσο
- ταξίδια θα έκανες στη ζωή σου! του

- 7 Συμπλήρωσε τις καταλήξεις του επιθέτου **πολύς** και βάλε τόνο.

πο_____ άνθρωποι, πο_____ ήλιος, πο_____ ώρες, πο_____ κόπος, πο_____ βροχή

Μια αθηθινή ιστορία

Επειδή είχα βαρεθεί όλο τα ίδια και τα ίδια, ναύλωσα μια μέρα ένα καλό καράβι και βγήκα στο πέλαγο να γνωρίσω τον κόσμο. Για πλήρωμα πήρα νέους διαλεχτούς, στην ηλικία μου, και καπετάνιο βρήκα τον καλύτερο, αφού, δίχως να κάνω τσιγκουνιές, του έταξα τον μισθό που μου ζήτησε.

Ξάφνου, κατά το μεσημεράκι, σηκώθηκε τυφώνας δυνατός, που μας πήρε και μας σήκωσε με όλο το καράβι ψηλά, στον αέρα. Με φουσκωμένα τα πανιά αεροδρομούσαμε εφτά μερόνυχτα, ταξίδι δύσκολο για πλοίο, αλλά ευτυχώς ο καπετάνιος άξιζε τον μισθό του και με το παραπάνω. Έτσι, την όγδοη μέρα αράξαμε στο φεγγάρι, που ήταν ένα λαμπερό νησί στον αέρα. Μόλις νύκτωσε, είδαμε αμέτρητα άλλα νησάκια σκορπισμένα εδώ κι εκεί. Ένα από αυτά είχε πάνω του δάση και πολιτείες και θάλασσες απέραντες. Κάποιος είπε ότι ήταν η γη που κατοικούσαμε, πράγμα που μας έκανε μεγάλη εντύπωση. Αντί όμως να φοβηθούμε, αποφασίσαμε να προχωρήσουμε πιο πέρα.

Δεν προφτάσαμε ωστόσο να πάμε μακριά, γιατί μας σταμάτησαν οι Ιππόγυποι και μας οδήγησαν στον βασιλιά τους τον Ενδυμίωνα. Οι Ιππόγυποι ήταν τεράστιοι γύπες που τους οδηγούσαν άντρες. Δουλειά τους ήταν να προστατεύουν το φεγγάρι από ανεπιθύμητους επισκέπτες.

